

Ydy eich partner yn hawlio budd-dal

Gall y Ganolfan Byd
Gwaith helpu

Hoffech chi gael help i ddod o hyd i swydd?

Gall cael swydd ddod â rhagor o arian i mewn i'ch teulu. Gall hefyd roi cryn dipyn yn fwy o annibyniaeth i chi, mwy o hyder, sgiliau newydd a'r cyfle i gyfarfod â phobl newydd yn ogystal â rhoi cynnig ar rywbeth gwahanol.

Efallai nad ydych mewn sefyllfa i ddechrau gwaith am y tro. Er enghraifft, efallai na allwch ddod o hyd i ofal plant addas neu ei fforddio. Gall y Ganolfan Byd Gwaith eich helpu i fynd i'r afael â materion fel hyn. Gallai hyn wneud eich bywyd yn haws ac agor drysau newydd i chi.

Pwy all gael help?

Os oes gennych chi a'ch partner 'hawliad ar y cyd' ar gyfer Lwfans Ceisio Gwaith (hynny yw, mae'r ddau ohonoch yn ei hawlio) nid yw'r daflen hon yn berthnasol i chi. Fel rhan o hawliad ar y cyd, byddwch eisoes yn cael help gan un o ymgynghorwyr personol y Ganolfan Byd Gwaith.

Gyda budd-daliadau eraill, efallai y gall eich partner hawlio a chael arian ychwanegol i chi. Gall y Ganolfan Byd Gwaith eich helpu i feddwl am waith. Mae'r help rydym yn ei gynnig yn ddewisol, felly gallwch ddewis a ydych am gymryd rhan ai peidio.

Gallwch gael help gan y Ganolfan Byd Gwaith os yw eich partner yn hawlio:

- Lwfans Ceisio Gwaith
- Cymhorthdal Incwm
- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth
- Budd-dal Analluogrwydd
- Lwfans Gofalwr
- Credyd Pensiwn, neu
- Credyd Treth Gwaith.

Byddwn yn eich trin fel cwpl os ydych yn byw gyda'ch gŵr, gwraig neu bartner sifil, neu os ydych yn byw gyda rhywun fel pe bai'n ŵr, gwraig neu'n bartner sifil i chi. Rydym yn galw'r unigolyn arall hwn yn bartner i chi.

Pa fath o help y byddaf yn ei gael?

Byddwch yn gweithio gydag un o ymgynghorwyr personol y Ganolfan Byd Gwaith, sydd yno i siarad â chi am eich sefyllfa, rhoi cyngor a'ch helpu i ddod o hyd i ba bynnag gymorth sydd ei angen arnoch.

Gall eich ymgynghorydd personol eich helpu i gymryd y camau cyntaf tuag at ddod o hyd i'r swydd gywir i chi a gwneud cais amdani.

Mae meddwl am ddechrau swydd yn gwneud i lawer o bobl boeni, yn enwedig os nad ydynt wedi gweithio ers tro, neu os nad ydynt wedi gweithio erioed.

Bydd eich ymgynghorydd personol yn siarad â chi am yr help ychwanegol y gallech ei gael, fel help i lunio CV, paratoi ar gyfer cyfweiliadau, magu eich hyder neu ddiweddarau eich sgiliau gwaith.

Gallai'r Ganolfan Byd Gwaith drefnu treial gwaith, lle cewch gyfle i roi cynnig ar swydd am hyd at 30 diwrnod i weld a yw'n addas i chi. Ni fydd hyn yn effeithio ar fudd-daliadau eich partner.

Gall eich ymgynghorydd drafod a chytuno â chi ar y cymorth sydd ei angen arnoch i gael gwaith. Gallai hyn gynnwys help gyda chostau teithio os byddwch yn mynd am gyfweiliad swydd, neu gymorth i fynd ar gwrs hyfforddi.

Fydda i'n well fy myd?

Mae angen i chi fod yn sicr bod y swm y gallech ei ennill yn fwy na'r budd-daliadau mae'ch partner yn eu cael ar hyn o bryd, ac y bydd yn talu cost gofal plant os bydd ei angen.

Gallwn eich helpu i gyfrifo faint y byddai angen i chi ei ennill er mwyn i chi a'ch teulu fod yn well eich byd, a rhoi gwybod i chi am fudd-daliadau a chredydau y gallwch eu cael tra byddwch yn gweithio.

Beth os wyf eisoes yn gweithio'n rhan amser?

Os oes gennych swydd ran amser, gallai'r Ganolfan Byd Gwaith eich helpu i gynyddu eich oriau neu symud i mewn i waith llawn amser os hoffech wneud hynny. Byddwn yn gwneud yn siŵr y gallwch gyfarfod ag ymgynghorydd personol ar adegau sy'n gyfleus i chi y tu allan i'ch oriau gwaith.

Beth am ofalu am fy mhlant?

Yn amlwg, eich prif flaenoriaeth yw sicrhau y gofelir am eich plant yn iawn. Felly pe byddai cael swydd yn golygu na fydddech yn y tŷ pan na fyddai eich plant yn yr ysgol, efallai y bydd angen i chi dalu am ofal plant.

Mae llawer o bobl yn poeni am adael eu plant gyda rhywun arall, neu y bydd yn costio llawer gormod, felly mae'n bwysig eich bod yn dawel eich meddwl am hyn cyn i chi ddechrau.

Gallwn roi cyngor a help i chi i ddod o hyd i ofal plant lleol fforddiadwy y gallwch ymddiried ynddo. Gallwch hefyd ddod o hyd i ofal plant o safon fel gwarchodwyr plant cofrestredig, cylchoedd chwarae a meithrinfeydd drwy'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd.

Eich i:

www.direct.gov.uk/gofalplant

Efallai y gallwn hefyd helpu gyda chostau llawn gofal plant:

- pan fyddwch yn dod i mewn i siarad â ni (neu gallwch ddod â'ch plant gyda chi)
- pan fyddwch yn mynd i gyfweiliadau swydd
- pan fyddwch ar gwrs hyfforddi rydym wedi'i drefnu i chi
- pan fyddwch yn y gwaith (os cewch swydd ran amser yn gweithio llai nag 16 awr yr wythnos, gallwn helpu gyda'r costau gofal plant am hyd at flwyddyn), neu
- yn ystod yr wythnos cyn i chi ddechrau swydd, er mwyn rhoi amser i chi baratoi i fynd yn ôl i'r gwaith.

Cofiwch – gallwn eich helpu i gyfrifo faint y byddai angen i chi ei ennill er mwyn i chi a'ch teulu fod yn well eich byd, a rhoi gwybod i chi am fudd-daliadau a chredydau y gallwch eu cael tra byddwch yn gweithio.

Beth os wyf yn gofalu am rywun?

Os ydych yn gofalu am rywun a'ch bod am chwilio am waith â thâl, efallai y gallwn helpu gyda'r gost o drefnu i rywun arall ofalu amdanynt, pan fyddwch mewn cyfweiliad swydd neu ar gwrs hyfforddi rydym wedi'i drefnu i chi.

I fod yn gymwys, rhaid eich bod:

- yn 18 oed neu'n hŷn
- ddim yn gweithio, neu'n gweithio llai nag 16 awr yr wythnos, ac
- yn treulio rhan fawr o'ch amser yn rhoi cymorth neu ofal di-dâl i berthynas, partner neu ffrind sy'n anabl, y mae ei iechyd corfforol neu ei iechyd meddwl yn wael, neu y mae ganddo broblemau o ran cyffuriau neu alcohol.

Beth os nad oes gennyf y sgiliau sydd eu hangen i wneud y swydd rwyf am ei chael?

Gyda'r hyfforddiant a'r cymorth cywir, gallwch ddod o hyd i swydd rydych yn ei mwynhau ac sy'n rhoi llawer o foddhad i chi.

Mae ystod lawn o wahanol fathau o hyfforddiant ar gael i chi. Gall eich ymgynghorydd personol roi gwybod i chi am gyrsgiau coleg a'r hyfforddiant y byddai ei angen arnoch ar gyfer swyddi gwahanol, a gall eich helpu i ddod o hyd i'r cwrs cywir.

Efallai y gallwn drefnu help gyda chost ffioedd cyrsiau, teithio neu ofal plant. Os byddwch yn mynd ar gyrsgiau hyfforddiant rydym wedi'u trefnu, efallai y byddwch hefyd yn cael arian ar gyfer llyfrau a chyfarpar y gallai fod eu hangen arnoch.

Beth os wyf yn sâl neu'n anabl?

Gall eich ymgynghorydd personol eich rhoi mewn cysylltiad â help arbenigol os bydd gennych gyflwr iechyd neu anabledd.

Cymorth hyd yn oed ar ôl i chi ddod o hyd i swydd

Bydd eich ymgynghorydd personol yn cadw mewn cysylltiad â chi yn ystod yr ychydig wythnosau cyntaf ar ôl i chi ddechrau gwaith, i'ch helpu i oresgyn unrhyw broblemau sy'n codi.

Gwybodaeth ddefnyddiol

Y Ganolfan Byd Gwaith

I drefnu i gyfarfod ag ymgynghorydd personol, ffoniwch y Ganolfan Byd Gwaith ar **0845 604 4248** (ffôn testun **0845 608 8551**).

Efallai y bydd eich ymgynghorydd personol yn rhoi ei gerdyn busnes i chi fel y gallwch gysylltu ag ef yn uniongyrchol.

Chwilio am waith

Os ydych yn chwilio am waith, gallwch chwilio drwy ein rhestr o swyddi ar-lein yn **www.direct.gov.uk/chwiliadgwaith**

Costau galwadau

Roedd y costau'n gywir ar y dyddiad ar gefn y daflen hon.

Ni ddylai cost galwadau i rifau **0845** o linellau daear BT fod yn fwy nag 8c y funud gyda thâl o 13c ar gyfer sefydlu'r alwad. Efallai y bydd yn rhaid i chi dalu mwy os byddwch yn defnyddio cwmni ffôn arall, ffôn symudol, neu os byddwch yn ffonio o dramor.

Gall galwadau o ffonau symudol gostio hyd at 40c y funud, felly gofynnwch i'ch darparwr gwasanaeth am gost galwadau.

Gallwch ofyn i ni eich ffonio yn ôl os byddwch yn poeni am gost yr alwad.

Ffonau testun

Os oes gennych ffôn testun am na allwch siarad neu glywed yn glir, mae rhifau gwahanol ar gyfer pob gwasanaeth a restrir yn y daflen hon. Nid yw'r rhifau hyn yn derbyn galwadau llais na negeseuon testun o ffonau symudol.

Rydym bob amser yn chwilio am ffyrdd o wella ein taflenni. Os oes gennych unrhyw sylwadau neu awgrymiadau ynghylch y daflen hon, anfonwch e-bost i: **leaflet.feedback@dwp.gsi.gov.uk**

Defnyddir y cyfeiriad e-bost hwn ar gyfer sylwadau ar y taflenni yn unig. Ni allwn ateb unrhyw gwestiynau ynglŷn â'ch pensiwn neu'ch budd-dal.

Gwybodaeth bwysig am y daflen hon

Canllaw yn unig yw'r daflen hon ac nid yw'n cwmpasu pob amgylchiad. Rydym wedi ceisio sicrhau bod y wybodaeth yn y daflen hon yn gywir ym mis Chwefror 2012. Mae'n bosibl y bydd rhywfaint o'r wybodaeth wedi'i gorsymleiddio, neu'n dod yn llai cywir dros amser, er enghraifft oherwydd newidiadau i'r gyfraith.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth gan yr Adran Gwaith a Phensiynau am fudd-daliadau a phensiynau ar-lein.

I gael gwybodaeth am fudd-daliadau ewch i
www.direct.gov.uk/budd-daliadau

I gael gwybodaeth am bensiynau ewch i
www.direct.gov.uk/pensiynau

Mae'r wybodaeth hon ar gael mewn fformatau eraill ar gais.

Ffôn **0845 731 3233**
Ffôn testun **0845 604 0210**

Nod yr Adran Gwaith a Phensiynau yw darparu gwasanaeth o safon uchel i'w holl gwsmeriaid. Gallwch gael rhagor o wybodaeth yn ein siarter cwsmeriaid yn **www.direct.gov.uk/siarterdwp**